

KMETSKI LIST

Štev. 4

Ljubljana, 22. januarja 1941

Leto XXIII.

Radić in kmetijski pokret v Jugoslaviji

V pojmovanju socialno-političnih vrednot po društvenih slojih je naše stoletje storilo velik korak naprej. Medtem ko je bil na podlagi prejšnjih ideologij nujen odnos človeka do Boga in v nekem smislu tudi odnos človeka do človeka in nekaterih delovnih vrednot, je ostal čisto neupoštevani in neurejeni odnos človeka do zemlje.

Kakor se to neverjetno in skoraj smešno sliši, je vendar resnično. Zemlja, ki je temelj vsega življenja in tudi najtrdnjša podlaga vsakega resničnega napredka, je ostala v političnem smislu docela zanemarjena. Bila je last ali vladarjev ali njim blizu stoječega plemstva, nikdar pa ne last tistih, ki so jo obdelovali.

Z nastopom krščanstva je celo postala solzna dolina, nekaka vmesna postaja na poti v večno blaženstvo ali večno gorje. Srednjeveški fevdalni sistem se vzlic novi veri glede tega ni bistveno razlikoval od starega avtokratsko (autokrat — samodržec, tiran) patricijskega (plemiškega). Vrhovni in pravi lastnik zemlje je bil vladar. Ta jo je poklanjal plemstvu v fevd, v uživanje. Z zemljo vred je poklanjal fevdnim gospodom tudi na njej biva-joče kmete in njihova naselja. Gospod je kmete in njih vasi lahko prodajal ali zamenjaval kakor vsako drugo blago.

Še po oprostitvi kmeta l. 1848 ni bilo dosti drugače. Kmet je sicer na zunaj dosegel svobodo, njegov odnos do zemlje pa s tem še davno ni bil urejen. In ker to ni bilo urejeno, tudi ni bilo pravilno rešeno vprašanje kmetovih političnih in socialnih pravic. Priti je morala šele

Kmetijska ideologija

in razgibati življenje in pojmovanje v tem smislu, da bodi zemlja last tistega, ki na njej dela ter s tem svojim delom dejansko postavlja in vzdržuje temelje organizirani človeški družbi. Iz tega seveda nujno sledi, da imej ta sloj, to je kmet v najširšem pomenu besede, soodločujoč vpliv na razvoj političnega in gospodarskega življenja.

St. Radić

je bil pri nas prvi in največji apostol te nove miselnosti. Proučaval je kmetovo življenje, njegovo delo in položaj, potoval neprenehoma iz kraja v kraj, opazoval, učil in bodril ter se pri tem tudi sam vedno globlje in temeljiteje izpopolnjeval v pojmovanju kmetstva. Istočasno je podobno deloval na Bolgarskem tragično preminuli A. Stambolijski, na Češkoslovaškem pa Ant. Švehla. Hkratu je sorodno gibanje vzniknilo tudi med Poljaki, tako da je kmetstvo postalo značilna

slovanska ideologija

To je tudi čisto naravno, ker smo Slovani pretežno agrarni, kmetijski narodi. Radić je potoval tudi v Rusijo, da bi videl in proučil, v kakšnih odnosih je tam novi čas, novi duh do kmetstva. V svoji nesebični širokogrudnosti in tvornem izpopolnjevanju je bil pripravljen sprejeti vse, kar bi bil tam videl ali spoznal dobrega in za kmetstvo koristnega.

Po svoji vrnitvi je spoznal, da mora najprej kmetstvo prebuditi in do kraja organizirati svoj narod. Po dovrstitvi tega dela je hotel — kakor je to tolikokrat poudarjal — razširiti organizacijo kmetstva na vso državo, torej razen na Hrvate tudi na Slovence in Srbe, s katerimi je vzdrževal trajno prav ozke, pristržne in res prijateljske stike. Preko tega je bil njegov ideal slovanska, za njim pa mednarodna organizacija kmetstva na podlagi kmetijske ideologije.

To so dejstva, ki odsevajo iz vsega Radićevega dejanja in nehanja, iz njegovega delovanja in iz njegovih del, ki so ostala za njim kot neusahljiv vir kmetijskega gibanja.

Ko je bil na tem, da prestopi ozki hrvatski krog in preide v vsedrjavno organizacijo kmetstva Jugoslavije, je padel kot žrtev zločinške roke. S tem je bil zadan strahoten udarec ne le kmetstvu, ampak vsej jugoslovanski politiki in zlasti konsolidaciji (ureditvi) in uditvi same državne misli in zavesti med nami.

Odmor

Zatem je prišlo do znanega presledka. Razburjenost duhov je bila tolikšna, da je ogrožala celo sam obstoj države. Odločni in diplomatsko-modri blagopokojni kralj Aleksander I. je z drzno potezo zavrl in preprečil

razkroj. Ko pa se je po njegovi mučeniški smrti vrnilo do neke mere strankarsko življenje v našo politično razgibanost, se nam je zdelo čisto naravno, da HSS kot Radićeva tvorba prevzame politično dediščino svojega velikega ustanovitelja in izpopolni ter do kraja izgradi vse ono, kar je nesmrtnega kmetškemu dramitelju in buditelju onemogočila nasilna smrt.

Stranpota

Na žalost moramo reči, da se naša pričakovanja niso izpolnila. Nastal je zastoj.

Zdaj čakamo. Ali bomo pričakali usrečnice Radićevih velikih načrtov? Ali bo zmaga la misel, da Sotla družji in ne razdvaja? Ali bodo znali moške sedanjih dni usmeriti narod tja, kamor ga je vodil Radić?

Dokler se govori v zvezi s tako zvanimi večinskimi strankami o renegatstvu, je malo upanja v izboljšanje razmer, ki se nam zde vse prej kakor zdrave. Že samo vprašanje večinskih strank je kočljivo. Ako bi naj jih res nujno in dosledno morali priznati za take, bi jih po svobodnem odločanju moral ustvariti narod.

Ob nepristranskem pregledu političnega prereza v naših dneh bi bilo težko, ako ne celo nemogoče reči, da je gorenji osnovni zahtevi zadoščeno. Dokler se pa to ne zgodi, je vsako podtikanje brezpredmetno, s strani vodilne hrvatske stranke pa celo močno nelojalno. Kajti vprav ljudje, ki jih danes časti z renegati, so bili tisti, ki so v veliki meri pripomogli nekaterim kvišku.

Dana beseda je poštenjaku sveta. Tudi v politiki. Čakamo dne, ko se bo z onkraj Sotle to dejansko potrdilo. Samo dejanja govore. In kadar bomo v dejanjih srečali Radićevega duha, bomo verjeli tudi v besede.

Ameriška pomoč Angliji

IZ RAZPRAVE O ROOSEVELTOVEM PREDLOGU O POMOČI ANGLIJI

Ameriški zunanjepolitični odbor je v Ameriki 15. t. m. pričel razpravo o Rooseveltovem predlogu, o katerem smo že poročali.

Prvi je govoril zunanji minister Cordell Hull. Med drugim je dejal, da bi v primeru poraza Anglije bile Zedinjene države prav tako prisiljene k obrambi kakor sedaj Anglija. V nadaljnjem je Hull ostro obsodil napade in zakon sile, ki trenutno skuša zavladati nad svetom. Glede Japonske je dejal, da jo bo njena sedanja politika pahnila v ubožstvo, ki ga bo

moral z njo vred občutiti tudi precejšen del skrajnega vzhoda.

Republikanec Tingham je vprašal Hulla, ali daje zakon o pomoči Angliji Rooseveltu tudi dovoljenje za vstop v vojno. Hull je dejal, da ta zakon predsedniku ne daje novih pooblastil, razen onih, ki jih že ima. Predsednik in vsak poveljnik vojne ladje tudi brez zakona lahko vsak čas izvršita vojno dejanje.

Za zunanjim ministrom je govoril finančni minister Morgenthau. Med drugim je dejal, da bo Anglija samo v tekočem letu potrebovala za nakup orožja in vojnega materiala v

Zedinjenih državah 3020 milijonov dolarjev. Doslej je Anglija plačala vsa naročila v gotovini, odslej tega ne bo več mogla. Zato je treba čimprej sprejeti zakonski osnutek, ki bo omogočal nakup nujno potrebnega orožja.

Republikanec Eaton je vprašal finančnega ministra, ali je Anglija res dobila od Zedinjenih držav kaj vojnega materiala zastonj, ali je vsega plačala. Ko mu je Morgenthau odgovoril, da je doslej Anglija vse dobave plačala v gotovini, je Eaton vprašal: »Ali ni to malo slavno postopanje za nas, če je Anglija res prva obrambna linija za Zedinjene države?«

Morgenthau je odvrnil, da se strinja z njim.

Ves ameriški vodilni tisk je z odobravanjem sprejel izvajanja finančnega in zunanje ministra. Po vsem tem je že sedaj popolnoma gotovo, da bodo vsi Rooseveltovi predlogi o pomoči Angliji in ameriškem oboroževalnem načrtu brez sprememb sprejeti. Vojna se bo torej v tekočem letu še močno zaostri, ni pa podoče, da bi že letos dosegla svoj višek.

TUDI VOJNI IN MORNARIŠKI MINISTER ZA ROOSEVELTOVE PREDLOGE

Dne 17. t. m. je govoril v debati o Rooseveltovem zakonskem predlogu tudi ameriški vojni minister Stimson, ki je izjavil, da kongres lahko brez pomislekov odobri Rooseveltov predlog in mu s tem naloži vso tisto odgovornost, ki bo padla nanj v zvezi z zakonom o pomoči demokratskim državam.

Vojnemu ministru se je v polnem obsegu pridružil tudi mornariški minister Knox, ki je v obširnem govoru utemeljeval pravilnost in upravičenost Rooseveltovega načrta.

Med drugim je dejal, da bo Nemčija v borbi za pridobitev novih ozemelj šla najprej nad Južno Ameriko in zajela to veliko skladišče narodnih bogastev. Zedinjene države potrebujejo najmanj šest let za izpopolnitev svojih obrambnih sredstev. Edino Velika Britanija in njeno brodogradništvo lahko Ameriki omogoči ta čas.

Dalje je izjavil, da je vojna v Evropi zadnji poskus v verigi poskusov, da se podvrže vsa Evropa. Zato bi bilo potrebno, da bi Amerika že pred petimi leti morala začeti misliti na povečanje svojega vojnega brodogradništva. Nemčija je svoje vojno brodogradništvo zelo izpopolnila, kar pa se tiče Japonske, se tudi tam uveljavljajo namere za nadoblast v Tihem oceanu. Da ne pride do vojne v Ameriki sami, je potrebno pravočasno oborožiti domovino, potrebno je, da obranimo svoje koristi v svetu, to pa lahko storimo samo tedaj, dokler bo obstojalo angleško vojno brodogradništvo.

Britanska mornarica mora vzdržati le če vzdrži angleško otočje. Če angleško otočje propade, lahko pomislimo samo na to, da propade tudi britanska mornarica, ki nikdar ne beži pred nevarnostjo. Mislim da zanesljivo lahko upamo, da bo britanska vojna mornarica delila usodo hrabrega naroda, ki jo vzdržuje. Če bi se to zgodilo, bi bilo naše brodogradništvo nujno razdeljeno na dva dela, da bi odgovorilo nevarnostim z obeh oceanov. Za zdaj ni mogoče videti v naprej, ali bo to brodogradništvo zadosti močno, da varuje ista področja, ki so nam najbližja.

Tedaj, ko bi izgubili možnost nadzorstva že nad enim delom teh oceanov — je končal svoj govor minister Knox — bi se vojna v Evropi in Aziji neizbežno prenesla na obe Ameriki.

Časopisje pripisujejo govoru veliko važnost z vojaškega stališča. Ako Anglija klone, bi imele Zedinjene države številčno slabšo mornarico nego osne velesile. Ako Anglija s svojim brodogradnjem ne zadrži totalitarnih velesil, ne bi mogle Zedinjene države pravočasno zgraditi svojega vojnega brodogradništva. Ako bi morala Anglija kloniti, bi takoj prišla Amerika na vrsto in bi bila neizogibno zapletena v vojno.

Tako sklepa ameriški tisk, ki zaradi tega posebno podčrtuje važnost govora mornariškega ministra.

Osebnost Roosevelta

Posebno v zadnjem času je močno zraslo zanimanje za predsednika Združenih držav Franklina Delana Roosevelta. Ves svet je z napatostjo pričakoval izida lanskih ameriških predsedniških volitev, v katerih sta drug proti drugemu stala dva odlična predstavnika ameriškega političnega življenja. Bila sta to že v drugi zaporedoma izvoljeni Franklin Roosevelt, odločen apostol demokracije, in republikanec Wilkie. Zmagal je Roosevelt in takoj po izvolitvi povdaril, da bo čim bolj in uspešneje podpiral borbo Velike Britanije proti desničarski Hitlerjevi Nemčiji.

Močno je v svetu odjeknil poslednji veliki Rooseveltov govor, naslovljen Hitlerju in njegovi nacionalsocialistični Veliki Nemčiji. Ob tej priliki je Roosevelt govoril o moderni sužnosti, ki se ustvarja danes na ta način, da večji in močnejši narodi podjarmijo, ali po moderno povedano »protektorirajo« manjše in slabotnejše narode. Roosevelt je dejal, da bo USA zato na vso moč podpirala Anglijo v njenem gigantskem boju za lastno in za svobodo malih in nemočnih narodov.

Nemški tisk je na Rooseveltov govor reagiral z odkritim namigavanjem na tiste čase, ko anglosaksonska (Angleži in Amerikanci) rasa sedanjih Rooseveltovih idej ni izvajala, ampak si je podjarmila nešteto velikih in malih narodov, ki jih še zdaj anglosaksonski velekapital gospodarsko skrajno izkorišča.

Roosevelt se kar najbolj trudi, da bi Združene države Anglijo čim bolj podprle. Prav v času, ko nastajajo te vrstice za »Kmeti list«, v Ameriki in v ostalem svetu mrzlično pričakujejo izid glasovanja v ameriškem parlamentu, ki je postavljen pred vprašanje, če naj USA Veliki Britaniji še bolj podpre kakor do zdaj. Roosevelt je dal o tem ameriškim narodnim zastopnikom v preračevanje zakonski osnutek.

Mnogi poznaniki Roosevelta in njegovega zasebnega in političnega življenja vzporejajo sedanjega predsednika USA s prezidentom Lincolnom, velikim ameriškim državnikom za časa državljanske vojne med severnimi in južnimi državami sredi preteklega stoletja.

Franklin Delano Roosevelt do petnajstega leta starosti sploh ni hodil v šolo, ampak mu je bila učiteljica njegova zelo izobrazena mati, ki mu gospodinjini še zdaj, ko je Franklin predsednik ene najmočnejših držav sveta. Tudi se Roosevelt kot deček ni mnogo družil s tovariši, zato se je kasneje čutil osamljenega. Prav tej stvari se Roosevelt lahko zahvali, da si je v zrelejši dobi našel v najrazličnejših družabnih slojih veliko število prijateljev.

S svojimi starši je mnogo potoval in se na ta način naučil precej jezikov. Po deški dobi je odšel na višjo gimnazijo, imenovano v Ameriki kolež (college). Bil je dijak svobodnih idej, kar je dokazal posebno v članku, ki jih je pisal v dijaške liste. Po končanem koležu je postal vseučiliščnik in se močno pričel zanimati za gospodarska in politična vprašanja. Že tedaj je bil res pravi demokrat, ki so mu bile ideje o svobodi, enakosti in bratstvu nad vse svete.

Še bolj vase se je poglobil mladi Roosevelt po poroki s precej mlajšo, a zrelejšo mladenko. Ko se je poročil, mu je bilo 23 let. Ob svoji ženi je uvidel, da prav za prav ni še ničesar dosegel. To spoznanje ga je napotilo, da se je z vso energijo vrgel na različne študije.

Mnogo se je tedaj Franklin Roosevelt zgledeval po svojem starejšem sorodniku Teodoru Rooseveltu, možu jeklenih živcev in čistega značaja. Ta je že kot zelo mlad človek postal narodni poslanec, kasneje pa podpredsednik Združenih držav, naposled pa je zasedel največje mesto, ki je dosegljivo ameriškemu državljanu.

Ta sorodnik je postal Franklinov vzornik. Roosevelt je odšel na newyorško univerzo nadaljevati gospodarske in akademske študije. Kmalu po prihodu v New York je kandidiral na demokratski listi, hoteč biti izvoljen za senatorja države New York. Nikdo ni upal na njegovo izvolitev, a so vsi nezaupneži osupnili, ko je Roosevelt kljub vsem pričakovanjem na volitvah zmagal. Vodilno Rooseveltovo politično in družabno geslo je postalo: **Za človeka iz ljudstva — proti gospodi!** To njegovo življenjsko geslo bi moralo biti bistvo vsem političnim in drugim strankam po vsem svetu, kajti le s tem vodilom se lahko dvigne iz nižin delavni človek. Seveda je treba v duhu te Rooseveltove smerice tudi na vso moč izvajati, ne pa samo ostajati ob lepo donečih a praznih besedah.

Silno je Franklin Roosevelt spoštoval pokojnega predsednika USA Woodrowa Wilsona, ki je bil na čelu Združenih držav za časa prejšnje svetovne vojne. K tej Wilsonovi izvolitvi je s svojo gorečo agitacijo mnogo pripomogel tudi Roosevelt, ki je po Wilsonovi izvolitvi postal tajnik v mornariškem ministrstvu.

Rooseveltu je treba pripisati mnogo zaslug za zmago zaveznikov v svetovni vojni 1914-18. Kot eden odločilnih faktorjev ameriškega mornariškega ministrstva je v veliki meri pripomogel k solidni oborožitvi ameriške vojaške sile. Amerika namreč leta 1917. na vojno ni bila zadostno pripravljena, kljub temu, da je stopila v svetovni vojni metež.

Po svetovni vojni je Roosevelt doživel več političnih neuspehov in obenem prav tako Wilson. Zato se je iz političnega življenja za daljšo dobo umaknil. V tem svojem političnem zatišju ga je doletela huda bolezenska nezgoda. Zbolel je na otroški paralizi in je moral iz zdravstvenih razlogov opustiti mesto ravnatelja neke večje zavarovalnice, kar je postal po umiku iz politike. Kasneje se mu je bolezen v toliko zboljšala, da se je spet lahko posvetil javnemu življenju. Pri predsedniških volitvah 1932. je bil izvoljen za prezidenta USA, kar je še danes. Roosevelt je prvi ameriški prezident, ki je bil v to svojstvo izvoljen kar trikrat zaporedoma.

Njegovo delo je kar najbolj odgovorno — pred narodom in pred zgodovino. Kakor vse kaže, je Roosevelt v tej novi vojni človeštva nekakšen drugi Wilson. Čas nam bo pokazal, kam bo njegova modra in izkušena roka privedla Združene države.

Naročite naš list!

Monroejevo načelo

Ameriški prezident Monroe je bil dvakrat izvoljen za predsednika USA. Prvič je predsedoval od 1817 do 1821, drugič pa 1821 do 1825. Po poplucu je bil James Monroe najprej tesar, nato visok častnik in odvetnik, potlej veleposlanik Združenih držav v Parizu, slednjič pa predsednik USA.

V zgodovini je znan kot velik poseben, pa tudi kot ustvaritelj po vsem svetu znane *Monroejeve doktrine*, ki jo je on sam 2. decembra 1823 v posebni spomenici predložil ameriškemu parlamentu (kongresu). Najvažnejši del te spomenice je tisti, kjer Monroe zahteva: *Prva in osnovna zapoved ameriškim državljanom bodi, da se ne vmešavajo v evropske konflikte. Druga temeljna zapoved pa nam bodi, da ne dopustimo vtikanja Evropevcv v ameriške posele.*

Na to Monroejevo spomenico se v zadnjem času opirajo posebno tisti Amerikanci, ki so proti Rooseveltovi in Hullovi pomoči Ve-

liki Britaniji v boju s Hitlerjevo Veliko Nemčijo.

James Monroe je bil na splošno brezpomemben človek, ki pa je vsled opisanih svojih zahteh dosegel, da bo njegovo ime za vedno ostalo zapisano v Ameriki, svetovni in politični povestnici

Z. J.

Ministrstvo za prehrano

Ministrski svet je predpisal uredbo o ustanovitvi ministrstva za oskrbo in prehrano. — Uredba se glasi:

Ustanavlja se ministrstvo za preskrbo in prehrano. V njegovo pristojnost spadajo skrb za oskrbovanje prebivalstva s hrano in ostalimi življenjskimi potrebščinami, izdelava gospodarskega načrta za vso državo in skrb za njegovo izvedbo ob sodelovanju z ostalimi zainteresiranimi ministrstvi ter bansko oblastjo banovine Hrvatske, kakor tudi skrb za zagotovitev potrebnih surovin iz države ali iz tujine, dalje skrb, da ob sodelovanju z ostalimi zainteresiranimi ministrstvi in bansko oblastjo uravna promet in predelovanje surovin in polfabrikatov, potem skrb za njihovo razdelitev na podjetja, ki se bavijo s predelovanjem, izvedba ukrepov zaradi ustvarjanja zalog in rezerv v državi, nadzorstvo nad cenami, pobijanje brezvestne špekulacije, vrhovna uprava in nadzorstvo nad delom onih industrijskih panog, ki se bavijo izključno s proizvodnjo in predelovanjem živil, koordinacija dela vseh ministrstev, banske oblasti in ustanov, ki imajo nalogo oskrbovati državo s hrano.

Direkcija za prehrano preide od kmetijskega ministrstva v ministrstvo za oskrbo in prehrano.

Od ministrstva za trgovino in industrijo preideta v področje novega ministrstva urad za nadzorstvo nad cenami in centrala za kurjavo. Iz pristojnosti ministrstva za trgovino in industrijo preide dalje v pristojnost ministrstva za oskrbovanje in prehrano privilegirana delniška družba za izvoz domačih izdelkov (Prizad).

Ureditev ministrstva za oskrbo in prehrano bo predpisal z uredbo ministrski svet na predlog resornega ministra.

Z ustanovitvijo ministrstva za prehrano je brez dvoma vprašanje enotne in pravilne ureditve tega za vso državo najvažnejšega vprašanja v sedanjem času postavljeno na pravilno podlago. Zavis pa vse od tega, kako bo novo ministrstvo svojo nalogo izvajalo. Za ministra za prehrano je bil imenovan bivši generalni direktor Narodne banke Milan Protić.

Voine vežbe

Službeni vojni list je objavil naslednjo uredbo ministra vojske in mornarice:

Obveščen sem, da so se ob priliki pozivaju vojaških obveznikov na vežbe lansko let dogdili primeri, da so bili posamezni obvezniki ponovno pozvani na vežbe, nekateri celo po petkrat, dočim drugi sploh niso bili na vežbah. Tako postopanje pri pozivanju vojnih obveznikov bi lahko imelo zelo neugodne posledice v pogledu vzdrževanja in dviganja morale v onih slojih naroda, iz katerih se pozivajo najštevilnejši obvezniki. Zaradi tega odrejam

Poveljniki armijskih in divizijskih oblasti naj pošljejo načelnike svojih štabov in njihove pomočnike v posamezna vojaška okrožja, kjer naj izvrše pregled in ugotove ali in v koliko primerih so bili posamezniki ponovno pozvani na vežbe.

Za primer, da se ugotove taki ponovni pozivi na vežbe zaradi nepravilnega postopanja posameznih organov pri vojaških okrožjih, se morajo krivci pozvati na najstrožjo odgovornost.

Ker bo po vsej priliki tudi letos potrebno pozivati obveznike na vežbe po skupinah, naj poveljniki armijskih in divizijskih oblasti sestavijo podroben načrt za pozivanje na vežbe in vodijo o tem točno evidenco, da bi se v bodoče preprečili podobni primeri. Pri sestavi načrta za pozivanje na vežbe se mora strogo upoštevati, da se gospodarsko šibkejši obvezniki in njivo živina pozivajo na vežbe v takih letnih dobah, ko je to najlažje združljivo z njihovim gospodarskim udejstvovanjem, bodisi v kmetijstvu, trgovini ali drugih gospodarskih panogah.

O vseh ugotovljenih nepravilnostih pri pozivanju na vežbe v letu 1940 naj mi poveljniki armijskih in divizijskih oblasti dostavijo do 15. februarja podrobno nporčolibfskpbzabfskpbzadgg februarja podrobno poročilo o vsakem posameznem primeru.

Ministrovo naredbo bodo gotovo vsi pozdravili in je bodo zlasti veselili kmeti in delavski vojni obvezniki. Naredba je nov dokaz, da so vojaškim oblastem razmere delovnega naroda dobro znane in da jih hočejo do najvišje mere upoštevati in da pri vojaških dolžnostih ne pozna nobene izjeme.

BUNJEVCI POD HRVATSKO

Nedavno se je vršil v Subotici sestanek delegatov 78 hrvatskih prosvetnih društev iz Vojvodine, ki žele priti pod okrilje matere Hrvatske. V resoluciji pravijo, da so Bunjevci Hrvati in da hočejo biti prosvetno, politično in gospodarsko čim ožje povezani z ostalim Hrvat-

skim narodom. Svojo usodo izročajo v roke voditelja Hrvatske dr. Mačka.

Vprašanje izpolnitve te resolucije ne bo delalo preglavic, ker je dr. Maček podpredsednik vlade, ki vodi politiko sporazuma med Srbi in Hrvati.

Ohromelost svinj

V nedeljskem »Jutru« je napisal g. dr. S. Z. dolg in zelo poučen članek o novi nevarni svinjski bolezn, ki se kaže v ohromelosti vseh udov in prebavil. Dr. S. Z. pravi, da se bolezen pojavi v svinjaku iznenada. Gospodinja opazi pri pokladanju hrane, da svinja slabo ali sploh ne žre in se ne more dobro dvigniti na noge. Če se je dotakne, žival takoj zakriči, ker je silno občutljiva za vsak dotik ali pritisk. Po dveh ali treh dneh se svinja sploh ne more več dvigniti sama na noge, posebno če je težka. Hrane ne žre in včasih od bolečin cvili in povrača. Zaradi ležanja so debeli prašiči zapečeni ali zaprti in ne močijo, ker leže tega ne morejo. Pri nagli obliki bolezn poginejo že po nekaj dneh z znaki popolne omrtvičenosti, pri počasni obliki pa traja bolehanje in hiranje tudi po šest in več dni. Preboli bolezen le redkokdaj katera svinja, kvečjemu četrtina od obolelih.

KAKO SE JE VARUJEMO

Pisec daje na koncu članka nekaj koristnih nasvetov, kako se je treba varovati nove bolezni in pravi:

1. Nihče, ki nima posla s krmljenjem, naj ne hodi v svinjak, še prav posebno ne prekupci, mešetarji in mesarji, ker ti najprej zanesejo kal kužnih bolezni v svinjake.

2. Kadar kupite prašičke ali postavite sploh nove svinje med vaše domače prašiče, si dobro oglejte živali odkod izvirajo in če niso morda že okužene ali celo bolne. Najbolje je, da kupite živali od kmetov, za katere veste, da imajo zdrave živali. Pri prekupcih ne morete biti vtem pogledu nikdar dovolj previdni. Kupljene živali postavite, če le mogoče, ločeno od vaših domačih za dva tedna. Pazite na živinske potne liste, da so pravilno izstavljeni.

3. Ako kupujete slanino ali svinjsko meso, potem pazite, da ne pride ničesar od tega v pomije ali pa pomije prekuhajte. Svinjska kuga in ohromelost se najlažje zaneseta med svinje s pomijami.

4. Po vsaki kužni bolezn svinj razkužite dobro svinjake z 2odstotno raztopino lužnega kamna, to je 1 kg luga na 50 litrov tople vode. Razkužiti je treba po odstranitvi stelje, tal, vrat in sploh vseh predmetov, ki pridejo lahko v dotik z bolnimi prašiči.

5. Kadar se pojavi sumljiva bolezen pri vaših svinjah, pokličite uradnega ali najbližjega veterinarja, ki bo ukrenil vse potrebno. Bolezen naj se nikar ne prikriva, ker s tem škodujete sebi, sosedom in narodnemu gospodarstvu.

OMEJITEV ZARADI PRODAJE BLAGA

Minister za trgovino je izdal naredbo o obsegu prodaje blaga. Po tej naredbi producenti, pridelovalci, trgovci na debelo, trgovci na drobno in drugi prodajalci ne smejo prodajati in izročati kupcem življenjskih potrebščin in ostalega blaga po členu 1. uredbe o pobijanju draginje v večjih količinah od onih, ki so jih povprečno prodajali pred 1. septembrom 1939.

Prav tako tudi trgovci na debelo, trgovci na drobno in drugi prodajalci ter potrošniki ne smejo nabavljati življenjskih potrebščin v večjih količinah od onih, kakor so jih nabavljali pred 1. septembrom 1939.

Količine se za posamezne stranke lahko povečajo ali zmanjšajo v skladu s spremembami števila družinskih članov potrošnikov. Vsi prestopki te uredbe se bodo kaznovali po predpisih uredbe o ureditvi prodaje blaga od 8. novembra 1940.

Maršal Petain v svoji delovni sobi

Dako Makar umri

Prejšnji teden je na naglem huda pljučnica končala dragoceno življenje bivšega nar. poslanca, hotelirja in posestnika Daka Makarja v Metliki. Smrt je prišla prezgodaj, dasi je zadnje čase bolehal. Smrt njegove dobre žene in vzorne gospodinje ga je tako potrla, da je hiral na tem in odšel sedaj za njo k sv. Roku, kamor vodi pot vse Metličane po njihovi smrti.

Dako Makar je bil najmarkantnejša osebnost Bele Krajine. Rodom je bil iz Gorjancev in bil prvi potomec junaških Uskokov, ki so branili našo zemljo pred Turki. Bojevitost njegovih prednikov se je pretakala po njegovih žilah. Bil je odkrit in neustrašen borec za kmečke pravice in pravično stvar. Gospodarsko neodvisen je lahko delal neovirano in kot možu čistih rok

ni mogel nihče blizu. Bil je naš odličen pristaš od prvega trenutka in je bil vedno v prvih vrstah. Čeprav je bila njegova zunanost bojevit, nagla in srborita, je hranila njegova notranjost mehko in plemenito srce, ki je bila gonilna sila vsega njegovega življenjskega dela. Koliko je izdal v dobrodelne namene sam Bog ve, ker svojih dobrih del ni obešal na veliki zvon. Zato je imel zelo velik krog prijateljev, ki so ga spoštovali in ljubili. Bil je najpopularnejša osebnost od Gorjancev do Karlovca. Zato je bil tudi z lahkoto izvoljen za narodnega poslanca. Mnogo se je trudil in tudi mnogo dosegel.

Njegov pogreb je pokazal toliko dokazov ljubezni in spoštovanja kakor še ne zlepa eden v Metliki. Navzlic skrajno slabemu vremenu in silnemu snežnemu metežu so prihiteli na njegovo zadnjo pot prijatelji iz Ljubljane, Novega

mesta, Zagreba, Karlovca in vseh krajev Bele Krajine. Posebno število so bili zastopani njegovi rojaki Žumberčani, ki jih niso ovirali, niti njihovih žen v slikovitih nar. nošah visoki zameti po Gorjancih, da ne bi bili prišli se posloviti in zahvaliti svojemu vodji Daki za vse njegove dobrote. Pogreb sam zase je bil izredno zanimiv, ker je spremljala pokojnika grško-katoliška in rimo-katoliška duhovščina. Sokoli so imeli ob njem častno stražo, ker je bil častni starosta in ustanovitelj metliškega Sokola. Pogreb je vodil grškokatoliški kanonik dr. Janko Šimrak, ki je v krasnem govoru slavil dobra dela pokojnikova, dasi sta si bila politična nasprotnika. Njegov govor je napravil na navzoče globok vtis. Ob odprtem grobu so govorili dr. Variola iz Karlovca, mr. ph. Spiro Vrankovič iz Črnomlja, dr. Vranešič za Žumberčane, župan Metlike Ivan Malešič in zastopnik družva Bele Krajine iz Ljubljane. Pogreb Dake Makarja je bila prelepa narodna žalna svečanost, ki je dala pokojniku zadnje in največje zadoščenje, navzoči pa so pokazali, da znajo biti hvaležni. Narod s takšnimi vrlinami ni zapisan propasti.

Sklenimo še mi naše žalno poročilo z besedami grško-katoliškega svečenika: Dragi Dako, večnaja Ti pamjat in slava!

Sentlamberški župan umri

V lepi vasici nad Litijo je pretekli teden umrl poslednji sentlamberški župan tov. Ivan Vrtačnik. Bil je ugleden posestnik, gostilničar in trgovec, ki se je že mlad pričel zanimati za naše gospodarske, kulturne in nacionalne organizacije. Pri vseh je sodeloval in mnogo pripomogel, da je postal št. Lambert zavedno napredna trdnjava. Gasilsko društvo ga je imenovalo za zasluge za častnega predsednika. Kot župan je vzorno skrbel za šolo, za ceste in za

Egiptsko vojaštvo na velikih vajah

Petras Cvirka:

Bolniki

Spomin na to strahoto je še vedno živo lebdel v kmetih. Ženska je vzela v naročje razjokano dete in pričela nestrpnost hoditi od okna do zida.

— Pa tudi mož! je vzdihnila in pogledala na dvorišče. — Da bi vsaj ko ostali poslal vest o sebi. Ali je živ? Morda je mrtev... Nimam se s kom posvetovati...

— Če bi se od njegove dnine vsaj kaj poznalo. Tudi lansko zimo se je ves zgubljen vrnil. Ko da bi prišel s fronte. In kaj je prinesel s seboj? Komaj za vrečo drv, — je zamrmral starec in vrgel s sebe oguljeno odejo, potem pa pokazal mršave in koščene noge.

Starec je hotel še nekaj povedati, a ga je posilil hud kašelj, da se je dolgo po vsem telesu tresel. V oči so mu silile solze, obraz pa mu je kar pomodrel. Ko se je izkašljaj, se je z drhtečo roko brisal in segel po hlačah, ki so visele na zidu.

— Kam, oče? je začudeno vprašala.

Niti pogledal ni svoje hčerke, ampak je omotal noge v umazane cunje in ostro dejal:

— Med tem, ko se bom opravljal, napreži konje. Pripravi tudi detelje, pot je dolga. Najbrže se bom moral kod ustaviti. Mogoče bom dobil živinozdravnika doma.

— Bolje je, da ležiš, očka! Komaj dihaš in ali ne vidiš, da le s težavo vzdržiš na nogah? Ostani, pojdem jaz.

Mesto odgovora je starec s pogledom ošinih treh svojih hčere, ki je kazal, da pričakujejo otroka. Pogled je bil tako močan, da bi tipal s prstom. Oče je pljunil in strogo dejal:

— Ženska in ne razume. Ravno pravi čas si je izbrala, da se na telegi vsa pretrese.

Vedoč kako težko je očeta od njegovih sklepov odvrniti, se ni več poskušala zoperstavljati, ampak se je še bolj raztožila. Oče je bolehal že dalj časa, večinoma ležal in jedel malo. Tožil je o bolečinah v želodcu, jedel različne korenine in pred očmi cele družine venel.

Preden se je odpravil na težavno pot je položil na telego dva petelina, odrto ovčjo kožo in lonec medu. Pot je bila na mnogih mestih poplavljen in je moral zato kaluže večkrat obiti. Konji so se spotikovali, voz pa se je včasih vdrl v blato prav do ojes. Potočki, ki se v njih poleti vrabec ni mogel okopati, so zdaj hudourili ko umazane in penaste reke, noseč s seboj mostove in zemljo s polj in njiv.

Kmetje, ki so opazili telego, so se čudili in mislili:

— No, vidi se, da nekaj ni v redu. Mogoče gre za poslednjo popotnico.

Starec je neprestano preklinjal in psoval. Pa je tudi lahko, saj je bolj plaval ko pa se vozil. Ko se je mukoma prikllel do mesta, je moral letati sem ter tja, da bi prodal pripeljano robo.

Vsakdo se je trudil, da stakne na blagu kako napako, dolgo so obračali predmet po rokah, lizali med, končno pa so ponudili nekaj dinarjev. Boječ se, da bi ne zgubil preveč časa, obenem pa ne želeč poceni prodati, je starec letal od prodajalne do prodajalne.

— Daj, vzemi, stari, sedem dinarjev! Več za to strgano in nestrojeno kožo nikjer ne boš dobil, so vzklikali trgovci, letajoč za njim.

— Dinar ti dam za petelina.

— Draži pse, ne menel je od besa vzkipele starec in se zamajal proti vratom.

Prebredel je ulico po dolgem in počez,

se z vsemi sprl, a za kožo vseeno ni dobil, kolikor je pričakoval. Vrnil se je k tistemu trgovcu, ki je stavil najvišjo ponudbo.

— Ko da so se vsi zarotili zoper siromaka. Kar zastonj naj bi jim dal, potem pa bi jim moral še roko poljubiti.

Ko je robo prodal in v prodajalni še nekajkrat preštel dobljeni denar, se je napotil k živinozdravniku.

Storil je komaj kakih deset korakov. Nenadno je začutil, da mu postaja slabo. Pred očmi mu je temnelo, bolečina pa mu je jemala sapo.

Oprijel se je ograje, stisnil zobe in se s težavo vlekel dalje. Prišel je do konca ograje in opazil, da se je znašel pred zdravnikovo hišo. Še nikoli se ni počutil tako slabega. Dognal je, da mora biti nasproti živinozdravnik.

— Kaj bo konec z menoj? je mislil starec, stoječ pred steklenimi vrati zdravnikove hiše.

V vsem svojem življenju je samo enkrat videl zdravnika in to tedaj, ko so ga cepili zoper koze: vse svoje bolezni in rane je potrpežljivo prenašal in ni iskal nikake pomoči, prav tako, ko večina drugih ljudi iz preprostega naroda.

Zdaj se mu je nenadno zahotelo, da se povzpne po stopnicah k zdravniku.

— Pa četudi umrem, mi bo vsaj lažje. — je pomislil starec in se spomnil... svinje! — Če bom plačal zdravnika zase, mi ne bo ostalo za živinozdravnika. Če svinja crkne, bo vsa družina celo leto trpela. Ako pa umrem jaz — kaj je to takšna nesreča? Svoje sem preživel, dolga leta garal in mnogo pretrpel.

Naježenih obrvi in držec se z roko tam, odkoder je slabost prihajala se je napotil k živinozdravniku. (Prevel J. Zabkar.)

vse občinske potrebe. Občani so ga spoštovali in ga imeli radi. Prav zaradi tega pa so nasprotniki povzročili pred nekaj leti razbitje občine. Razdeljena je bila na Zagorje, Vače in Litijo. Meja je bila potegnjena prav pod njegovo hišo, tako da je pripadla Zagorju.

Imel je lep pogreb, kakršnega še ni bilo v St. Lambertu. Sokoli in gasilci so ga v velikem številu spremili na zadnji poti. Ohranjen mu bo trajen spomin. Družini iskreno sožalje.

GOVOR FINANČNEGA MINISTRA

Pretekli torek je imel po radiu govor finančni minister dr. Jurij Sutej, v katerem je zavračal vznemirjujoče vesti o finančnem položaju naše države, ki se zadnje čase širijo v javnosti. Minister je dobil tozadevno tudi dve predstavitki, ki govorita o inflaciji in o posledici inflacije: porastu cen ter svetujeta, kako naj se vodi finančna politika Jugoslavije.

Na te vesti in predstavitke odgovarja finančni minister, da pri nas ni inflacije. Finančni minister je ostro obsodil razne špekulante, ki begajo javnost in povzročajo z lažnimi vestmi neumestno nakupovanje blaga. Tako so ti brezvestneži vrgli v svet laž, da se bodo vžigalice podražile. In ljudje so jih pričeli nakupovati kot neumni. Slična brezvestnost se vrši s sladkorjem, soljo itd. **Minister ugotavlja, da so v vsakem pogledu zagotovljene dovoljne zaloge soli, vžigalic in sladkorja, a cene so utrjene.**

Minister ugotavlja nadalje, da nimamo prekomernega obtoka bankovcev. Država se zadoljuje pri Narodni banki izključno samo za

izredne državne potrebe, ki so nastale zaradi čuvanja naše nevtralnosti.

ITALIJANSKI POVELJNIK

Po prvih neuspehih italijanske vojske v Albaniji je prevzel poveljstvo nad četami v Albaniji zaupnik Mussolinija general Soddu. Te dni je podal ostavko tudi on in poveljstvo albanske fronte je prevzel šef generalnega štaba italijanske vojske general Cavallero. Ostavka generala Soddua je bila utemeljena z zdravstvenimi razlogi.

KULTURBUND V SLOVENJI

Nemci, ki žive v Sloveniji, so se pričeli že lansko leto združevati v prosvetni organizaciji »Kulturbund«. Letos so svoje delo poživili in ustanovili svoja društva v Ormožu, kjer jih vodi dr. Albert Brodar, v Trzinu Nikolaj Klemeny, v Dravogradu Anton Tadina in v Hrastniku inž. Findeisen.

POLITIČNO GIBANJE

V Beogradu so se pretekli teden vršile med zastopniki vladnih političnih skupin živahne konference, ki so se nanašale na izpopolnitev vlade vsled smrti dr. Korošca in izpraznjenega mesta v notranjem ministrstvu. Na splošno se je pričakovalo, da pretekli teden ta vprašanja bojo rešili. Proti vsemu pričakovanju pa so se stvari odložile na ta teden. Pač pa je bil s kraljevim ukazom postavljen za prehranjevalnega ministra bivši generalni direktor Narodne banke dr. Milan Protić. Novi minister je pristaš radikalne stranke. Upokojen je bil, ker ni hotel pristopiti v JRZ pod dr. Stojadinovičem.

Bolgarija na prevesici

Odkar so se bile raznesle govorice o prihodu nemških čet v Bolgarijo (po vrnitvi ministrskega predsednika dr. Filova z Dunaja), je še vedno Bolgarija v ospredju mednarodnega zanimanja.

Filov je sicer vse razburljive vesti označil kot izmišljene in tudi Rusija je odločno demantirala omenjene vesti. Najvidnejši bolgarski politiki so šli nato med narod in v celi vrsti zborovanj pojasnjevali sedanj položaj Bolgarije. Pri tem jih je brez dvoma tudi vodila želja, da spoznajo narodovo voljo.

Govor min. predsednika Filova smo omenili že v zadnji številki. V Plovdivu je prejšnjo nedeljo govoril na velikem zborovanju bolgarski notranji minister **Peter Gabrovski** o odnosih med Bolgarijo in Turčijo. Med drugim je opozoril na dejstvo, da Turčija zbira svojo vojsko v Trakiji ob bolgarski meji. Ta okolnost nalaga Bolgariji vso opreznost. Ukreniti mora zato vse potrebno, da prepreči presenečenja, ki so v teh časih vedno mogoča. Izjavljam, je dejal Gabrovski, da Bolgarija ne bo nikogar napadla, toda želimo tudi vedeti, ali nas ne bo napadel kdo drugi.

Glede Rusije je dejal, da ima ta svoje posebne interese in svoje namene. Bolgarija se ne more vmešavati v to in ne hlepi po Dardanelah ter se tudi ne bo borila zanje.

Gojencem vojne akademije je govoril vojni minister **Daskalov**. Dejal je, da mora biti Bolgarija sedaj, ko se obe vojujoči stranki pripravljata na odločilni spopad, tudi sama pripravljena doprinesati žrtve. Morda bo mogoče nevarnost preprečiti s spretnim manevriranjem, mogoče je pa tudi, da jo bo treba odstraniti s silo.

Medtem kljub uradnim demantijem ameriški poročevalci z Balkana javljajo, da baje prihajajo v Bolgarijo nemški vojaški tehnik in strokovnjaki. Iste vesti tudi zatrjujejo, da je v Bolgarijo zadnje dni dospelo več sto Nemcev v civilnih oblekah. Enako zatrjujejo, da Nemčija še ni opustila svojih načrtov za morebitne vojaške operacije na jugovzhodu Evrope.

Kaj je na teh poročilih resnice, je seveda težko presoditi, podoba pa je, da niti Bolgarija sama do skrajne sile ne želi vstopiti v vojno, po drugi strani pa sta tudi Nemčija in Rusija vsaj trenutno enako zainteresirani na tem, da se tu ohrani mir. Slični glasovi prihajajo tudi iz Italije. Zato po dosedanjih izgledih ni računati s tem, da bi se v bližnji bodočnosti vojna razširila tudi na jugovzhodni Balkan. Tak razvoj dogodkov pomeni tudi za nas veliko pomirjenje, čeprav nas seveda ne more uspraviti v brezbriznost.

BOLGARSKA OPOZICIJA ZA MIR

Pred kratkim so prvaki razpuščenih političnih strank v Bolgariji, namreč zemljedelske, demokratske, radikalne, liberalne in socialistične izdali letak z naslovom **Zveza ustavnih sil**.

V njem pravijo med drugim:

V poslednjih 17 mesecih je bila nad polovico svobodnih in neodvisnih držav v Evropi podjarmljena z orožjem, s pakti in moralnim pritiskom. Bolgarski narod zahteva po svoji ogromni večini samo eno zunanjo politiko: mir in res-

nično nevtralnost brez kakih vojaških zvez in vmešavanja v vojno. Za nobene obljube ne želi bolgarski narod žrtvovati neodvisnost svoje domovine. Vsakdo, kdor udari na našo neodvisnost, je naš dosmrtni sovražnik. Bolgarski narod ne želi, da bi zašel med zobovje strašnih strojev vojujočih se držav, niti da bi sklenil vojaške zveze.

Letak napada nato bolgarske komuniste zaradi njihove propagande za zaključitev pogodbe z Rusijo o medsebojni pomoči. Pravi, da bi to pomenilo pritegnitev Bolgarije v vojno. Nadalje pravi: Prav enako vlogo igrajo pustolovci na desnici. Njihove firme so različne, cilj pa je eden, da bi se Bolgarija potegnila v vojno na stran ene vojujočih se držav. Eni hočejo napraviti iz Bolgarije drugo Estonsko, drugi pa novo Rumunijo. Ti elementi ne vodijo računa o bodočnosti. Večina izmed njih je naivna; nekompetentna in neizkušena, je pa tudi mnogo pokvarjenih in povsem izgubljenih, ki igrajo vlogo modernih janičarjev v tuji službi proti Bolgariji. Bolgarski narod ima svoje nacionalne zahteve. Nedavno je bilo ugodeno eni izmed njegovih zahtev in vse velike sile so nedvomno odobrile to rešitev. Bolgarski narod je pošten in hvaležen ter daje vsakomur zaslužen priznanje, toda ne želi niti malo možnosti, da bi pretehtal na tehtnici vojne za zmago ene ali druge strani. Bolgarija ni napadla Rumunije v njenih najbolj tragičnih trenutkih. Prav tako ne želi bolgarski narod napasti Turčije niti Grčije niti Jugoslavije. Poprava nepravilnih rešitev je neobhodna. Po zaključitvi sporazumnega miru bo Bolgarija dobila priznanje in zadoščenje svojim nacionalnim zahtevam, ki so nam vrnile južno Dobrudžo.

Na koncu poziva letak, naj se osnuje ustavna vlada ter pristavlja, da bi se mogla zagotoviti svetla bodočnost Bolgarije le v miru in lojalni nevtralnosti, kar je največ odvisno od Bolgarov samih in razumne uprave.

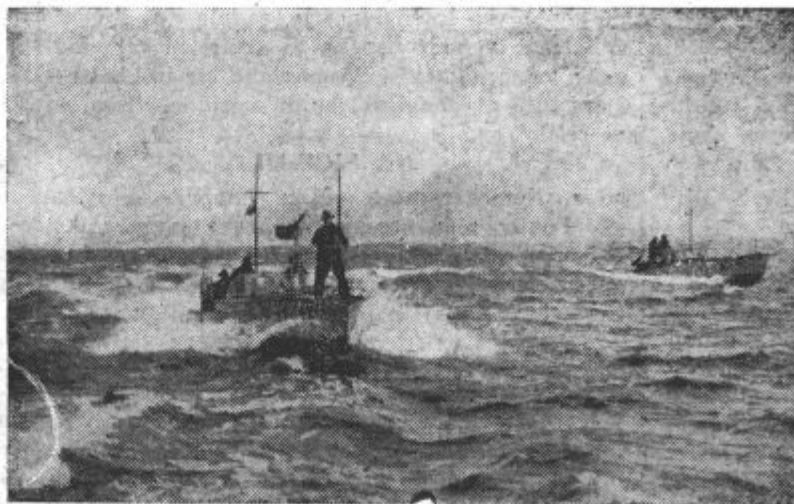
BITKA V SICILIJSKEM PRELIVU

Pretekli teden so angleške trgovske ladje peljale velike količine orožja in hrane po Sredozemskem morju. Tovor je bil namenjen v Grčijo. Stevilne trgovske ladje so spremljale nekater vojni ladje. Med njimi je bila tudi letalonosilka »Illustrius«, na kateri je bilo 60 bojnih letal. Ko je konvoj pripeljal do Sicilijskega preliva, so ga napadli nemški strmoglavci. Protiletalski topovi z matične ladje so sestrelili sedem nemških letal. Eno nemško letalo je vendarle zadelo angleško letalonosilko in jo prisililo, da je odplula lažje poškodovana v pristanišče na Malti. Tovorne ladje so vse nadaljevale pot proti Grčiji z vojnim tovorom.

■ **V Ameriki je umrl največji nemški šahist Emanuel Lasker.**

DALEKOSEŽNI DOGODKI

Iz Rima prihajajo vesti, da bodo v kratkem izdani dalekosežni sklepi kot uvod v velike dogodke, ki jih pripravljata državi osi že v februarju ali marcu. V tej zvezi se govori tu-

Italijanski motorni čoln preganja podmornico

di o ponovnem sestanku med Hitlerjem in Mussolinijem. Na sestanku naj bi bilo govora o novi nemški pomoči Italiji, o vprašanju francoske mornarice in o sklenitvi miru med Grčijo in Italijo, za katerega se po ameriških vesteh zelo zavzema Nemčija in da so bili že napravljene zadevni koraki v Atenah. Atene in Berlin pa zanikujeta take vesti. Kljub temu pa se tudi v Bolgariji zatrjuje, da so se že pričeli nemško-grški razgovori o prekinitvi vojne med Italijo in Grčijo. V tem primeru bi se osni državi s svojo vojaško silo vrgli na Anglijo. Napad naj bi bil izvršen v obe smeri, kjer počiva moč angleškega imperija, to je v Sredozemlju z oporiščem v Egiptu in na samo angleško otočje. Nemške priprave za vdor na angleško otočje bodo kmalu končane. Okoli tisoč podmornic bo poskusilo uničiti angleško vojno brodogradnjo, nato naj bi se pričela izkrcavati nemška vojska po morju in po zraku. V teh dveh mesecih naj bi se odločila sedanja svetovna vojna.

HITLER IN MUSSOLINI SE SESTANETA

Vesti iz nevtrálnih držav, zlasti iz Amerike in Švice, napovedujejo, da se bosta v kratkem sestala Hitler in Mussolini.

O namenu tega sestanka krožijo razna ugibanja. Baje bo šlo pri razgovorih za to, da se čim prej konča vojna med Grčijo in Italijo. Nemčija naj bi izvedla v kratkem močan pritisk na Grčijo v tem smislu.

Drugi spet zatrjujejo, da bo na tem sestanku padla odločitev o usodi francoske vojne mornarice.

Seveda so to samo napovedi na podlagi ugibanj. Ako bo res prišlo do takega sestanka, bo brez dvoma imel dalekosežne in tehtne posledice. Morda bo govora tudi o načinu nadaljevanja vojne v Sredozemlju, vsekakor pa verjetno tudi o vprašanju jugovzhodne Evrope in Bližnjega vzhoda. Saj tu skozi države važni živci velikobritanskega imperija. Zdi se pa, da se tu ne more zgoditi nič bistveno važnega brez predhodnega pristanka Rusije, kar smo lahko v bližnji preteklosti že nekajkrat opazovali.

Medtem sta se Hitler in Mussolini že sestala

RUSKO MNENJE O VOJNEM POLOŽAJU

Sovjetska moskovska »Pravda« je v eni izmed poslednjih števil priobčila izpod peres sovjetskih vojaških strokovnjakov razmotrivanja o sedanjem vojnem položaju. »Pravda« piše, da je Nemčija zaradi angleških letalskih napadov v težkem položaju, ker so mnoga njena industrijska podjetja oddaljena samo eno uro letalskega poleta od Anglije, čeravno britanska letala odvržejo po Nemčiji številčno manj bomb ko Nemci na Anglijo, je treba ugotoviti, da so angleški napadi skrbno izbrani glede ciljev in da angleški letalci mnogo bolj ciljajo ko nemški. Posebno nagajajo Nemcem vrstilni napadi na ista področja in cilje, tako, da niti sproti ni mogoče popravljati nastale škode. V tem smislu bi lahko mnogo govorili o pristaniškem mestu Hamburgu, o Düsseldorfu in Mannheimu, kjer je radi angleških bombnih napadov nemška industrija najbolj prizadeta.

MED NEMČIJO IN FRANCIJO

je razmerje po zadnjih vestih precej napeto. Kljub temu je maršal Pétain gospodar položaja. Napovedana je bila že tudi preosnova vlade, ki pa je sedaj odgodena. Nemčija zahteva v vlado Lavala, čemur pa se Pétain odločno protivi.

V Berlinu z vedno močnejšim poudarkom zahtevajo dejanj in jim ni dovolj izjava francoske vlade, da prehaja Francija k novemu redu, temveč zahtevajo dejanja. V nemških uradnih krogih izjavljajo, da na ta dejanja ne morejo dalje čakati. V zvezi s tem se je zvedelo, da je ondan odpotoval iz Pariza v Vichy De Brugnon, zastopnik francoske vlade pri nemških oblasteh v okupirani Franciji, ki bo maršalu Pétainu poročal o nemških predlogih, katere je pripravil diplomatski zastopnik Nemčije v okupirani

Franciji Abetz. Po poročilu iz Berlina zahteva Nemčija od Pétaina, naj izjavi, ali je za sodelovanje z Nemčijo, ter izvaja nato posledice, če bi zavzel drugo stališče. Trdijo, da skuša vplivati na maršala Pétaina tudi poveljnik vojne mornarice admiral Darlan, o katerem trdijo, da je zagovornik sodelovanja z Nemčijo na političnem in vojaškem področju.

Vesti o odhodu admirala Darlana v Pariz zaradi razgovorov z zastopniki nemške oborožene sile so izzvale v Berlinu veliko zanimanje.

Kakšne bodo posledice Darlanovega potovanja in njegovih razgovorov, se bo itak v kratkem pokazalo. Morda hoče Nemčija preko francoskih luk in s francosko mornarico priskočiti Italiji na pomoč?

Na vsak način je pričakovati, da se bo moralo prav v kratkem razčistiti vprašanje odnosov med Francijo in Nemčijo. Ako pride do resničnega sodelovanja, utegne svet doživeti še neslutena presenečenja.

KRATKE VESTI Z RAZNIH STRANI

Med Siamom in francosko Indokino so se vsi pomirjevalni poskusi izjalovili. Zato se vojna, ki je pred kakimi štirinajstimi dnevi izbruhnila, z vso resnostjo nadaljuje.

V Ankari so zborovali na posebni konferenci vojaški zastopniki Turčije, Anglije in Grčije. Službenih poročil o razgovorih ni, šlo pa je baje za določitev turških ukrepov za primer, da bi Nemčija hotela udariti na Bližnji vzhod.

Na afriških bojiščih ta teden ni bilo večjih sprememb. Zaradi hudih peščenih viharjev je zastalo celo borbeno gibanje pred Tobrukom, ki ga imajo Angleži obkoljenega.

Italijansko poročilo pravi, da so bile v vzhodni Afriki pognane v beg sovražne oklopne sile, ki so se približale neki italijanski postojanki na sudanski fronti. Na kenijski fronti je bil gladko odbiti neki napad sovražnika, ki so ga podpirale oklopne sile in letalstvo. Sovražniku je bilo prizadejanih precej izgub. Italijanska letala so bombardirala vojaške naprave in skladišča na sovražnem oporišču v Port Sudanu. Angleška letala so napadla Džidžigo, Berbero, Diredauo, Guro in Toseni. Napravila niso baje nikake škode.

Malto je te dni napadla skupina nemških bombnikov s Sicilije. Nemška letala, ki jih je spremljalo več skupin nemških in italijanskih lovcev, so se v valovih pojavljala nad Malto in zlasti nad letališči na otoku, tako da je napad trajal v celoti dobro uro. Nemški strmoglavci so bombardirali zlasti vzletišča in objekte na letališčih ter so vrgli nanje zelo veliko število zažigalnih in eksplozivnih bomb. Poškodovanih je bilo več poslopij. Smrtnih žrtev ni bilo, le nekaj ljudi je bilo ranjenih.

Angleški lovci so takoj intervenirali. V letalskih spopadih se jim je posrečilo sestreliti pet nemških bombnikov in strmoglavcev, več drugih pa je bilo poškodovanih. Vse kaže, da je tudi angleško protiletalsko topništvo, ki je nastopilo z vso intenzivnostjo, zadelo več sovražnih letal, vendar uspeha te akcije ni bilo mogoče točno ugotoviti. V spopadih sta bili sestreljeni tudi dve angleški letali, a njuna pilota sta se rešila.

NA SICILJI

so si Nemci zgradili velika letalska oporišča. Pomen tega nemškega koraka je bil viden že v pomorski borbi, o kateri poročamo na drugem mestu. Usodne posledice utegne imeti tudi za boje v Afriki in morda v Albaniji.

V ALBANIJI

se nadaljujejo hude borbe. Ujeti italijanski poveljnik Menenghetti, poveljnik 77. polka, je izjavil zastopnikom grških vojaških oblasti, da je bil v času od 9. do 17. januarja njegov polk popolnoma uničen. Ujetih je bilo 1000 vojakov tega polka.

Grki so na bojišču pri Moskoplju zavzeli višine na planini Ostravici, nadaljnje prodiranje pa so italijanske čete ustavile.

V noči od sobote na nedeljo so Grki dosegli po lastnih poročilih nekaj pomembnih uspehov na srednjem odseku fronte. Tudi od Himare in Klisure polagoma prodirajo dalje. Borba za Tepeleni še traja.

Kmetška mladina

DUPLJE

V torek 7. januarja t. l. nas je nepričakovano zapustila podpredsednica Društva kmetijskih fantov in deklet tov. Lojzka Strakarjeva, v najlepši dobi svojega življenja, stara šele 18 let.

Pokojna tovarišica je bila izredno delavna, zlasti pri Dramatskem odseku. Zavedala se je, da se moramo skupno boriti za svoj napredek vsi, ki na vasi živimo in delamo. Zato nam je še toliko bolj težko, ker je zavednih in požrtvovalnih ljudi tako malo.

9. januarja t. l. so jo pripeljali iz ljubljanske bolnice, kjer ni prenesla težke operacije. Pogreb se je vršil na domače pokopališče. Videlo se je, kako je bila priljubljena že po udeležbi in številnih šopkih in vencih. Tudi Društvo kmetijskih fantov in deklet ji je v zadnji pozdrav poklonilo krasen venec iz belih nageljnov. Pri odprtem grobu pa se je poslednjič poslovil od pokojne tovarišice predsednik Društva kmetijskih fantov in deklet tov. Ciril Štular, ki jo je stavil za vzgled marljivosti, delavnosti in zavednosti naši mladini.

Počivaj v miru, naša draga tovarišica, Lojzka, in naj Ti bo lahka domača zemlja! Ohranili Te bomo v trajnem in najlepšem spominu! Vsem preostalim izrekamo najiskrenejšo sožalje!

BERIČEVO

Društvo kmetijskih fantov in deklet iz Šenkovega Turna gostuje v nedeljo, dne 26. januarja t. l. pri nas z igro »Razvaline življenja« na odru Kmetškega doma.

Vabimo vse prijatelje in člane kmetškega gibanja, da se predstave agilnega tovariškega društva iz Šenkovega Turna udeležijo. Svojimi dosedanjimi nastopi si je društvo utrdilo sloves in bo tudi našim prijateljem nudilo obilo užitka in razvedrila.

ŠINKOV TURN

Naše društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo v nedeljo 12. I. t. l. igro: »Razvaline življenja«. Dvoran je bila nabito polna. Vsi igralci so vlogo mojstrsko izvedli. Zahvala za to gre gospodični učiteljici Kovič, ki se je toliko žrtvovala, da je igra res nepričakovano dobro uspela v vseh ozirih. Z igro se bomo še pojavili na nekaterih odrih pri sosednjih društvih.

Franc Marn.

LJUBLJANA

Občni zbor okrožja kmetijskih fantov in deklet se vrši v nedeljo dne 2. februarja 1941 ob pol 9. dopoldne. Pozivamo vsa banovinska društva kmetijskih fantov in deklet, da pošljejo svoje delegate. Poslali bomo še posebno povabilo.

GAMELJNE

V petek dne 17. t. m. je imelo Društvo kmetijskih fantov in deklet svoj osmi redni občni zbor, na katerem smo podali svoj letni obračun. Občni zbor je sprejel delovni načrt in še druge važne sklepe za napredek društvenega delovanja. O poteku občnega zbora in našem delu bomo še poročali.

SMARTNO OB SAVI

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Šmartnem ob Savi je priredilo v petek 17. t. m. predavanje za svoje člane v skladu s svojim minimalnim delovnim načrtom. Predaval je zvezin tajnik tov. Ivan Nemeč o temi: »Ideja in človek«. Po čez poldrugo uro trajajočem predavanju se je razvila debata, iz katere smo poznali, kako potreben je naš kmetijski človek takšnih predavanj in kako nujno se moramo postaviti mi kmetijski ljudje na lastne noge. Želimo še več takšnih predavanj.

VOGLJE

Sporočamo, da se je v nedeljo dne 19. 1. 1941 vršil pri Društvu kmetijskih fantov in deklet v Vogljah redni občni zbor, ki je izpadel v zadovoljstvo vseh članov in članic. Iz poročil posameznih funkcionarjev smo posneli, da je bilo delovanje naše mladinske in prosvetne organizacije v preteklem letu zadovoljivo. Prebrodili smo vse težave in krepko korakamo v novo poslovno leto.

NEMČAVCI

V naši vasi smo že dvakrat zložili pravila za ustanovitev Društva kmetijskih fantov in deklet, pa nam je oblast v obeh slučajih pravila zavrnila. Mi s svojo preproščino sicer ne razumemo takšnega postopanja, vendar pa nas boli, ko vidimo, da se povsod drugod ljudje, zlasti pa mladina, izobrazujejo, le pri nas ne bi smeli niti sami sebi pomagati. Boli nas tudi to, ko vidimo, da se po mestih lahko ljudje na vse načine veseljačijo in izžavljajo, mi pa niti svoje skromne mladinske organizacije ne smemo postaviti v življenje. Tudi v prosveti bi morala biti pravica za vse enaka!

SNEBERJE

V pevskem domu v Sneberjah igra v nedeljo, dne 26. januarja 1941 Društvo kmetijskih fantov in deklet v Šmartnem ob Savi dramo »Razvalina življenja«. Vsi, ki so kedaj videli našo igralsko skupino na odru, so bili vzradoščeni nad njenim nastopom. Opozorjamo tudi sedaj vse prijatelje lepe drame, da nas obiščete in se naučite v dobri in zanimivi predstavi.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI

Že sedaj opozorjamo vse znance in prijatelje, da Društvo kmetijskih fantov in deklet pri Sv. Juriju ob Ščavnici pripravlja ljudsko igro »Rokovnjače«, ki po svoji zanimivosti nikdar ne bo izgubila na vrednosti. V domu »Matije Gubca« si boste odslej lahko ogledali marsikaj zanimivega, saj je naš namen, da bo dom res služil splošni prosveti in napredku naše Ščavniške doline. Če nam ne bo zmanjkalo najboljših igralcev, bomo skušali postaviti na oder tudi »Celjske grofe« od pisatelja dr. Krefca za »Veliko puntarijo« pa še zaenkrat nimamo dovolj igralnih moči. O dotičnih naših prirediteljih bomo pravočasno poročali.

Iz naših krajev

× **Banska uprava v Ljubljani** je odobrila proračun Kmetijske zbornice, ki znaša za leto 1941 din 1.102.000. Zbornica bo pobirala 5 odstotne doklade na osnovni zemljiški davek. —

× **V Kranju** je bila razpuščena gasilska župa. Vzrok razpusta ni znan, razen kolikor ga navaja razrešitveni odlok.

× **Milijoni po tleh.** Bombardiranje ene same skupine letal velja danes 64 milijonov dinarjev.

× **V Jugoslaviji** pride en uradnik na 50 prebivalcev, v Angliji pa na 102 prebivalca.

× **Tovarne za kvas v Jugoslaviji** so kartelirane in imajo pri enem kg. kvasa 9 dinarjev dobička. Letno napravijo tovarne kvasa 24 milijonov din dobička.

× **V Zagrebu** je bila ustanovljena visoka šola za telesno vzgojo.

× **Najvišji most v Jugoslaviji** je bil te dni dograjen. To je most, ki veže globoko sotesko reke Tare pri Nikšiču. Most je dolg 350 m in visok 155 m. Stroški so znašali okrog 12 in pol milijona din.

× **Ogromen dobiček** je napravila lansko leto Državna hipotekarna banka. Dobitek znaša 159 milijonov dinarjev.

× **Občinske volitve** so se vršile v Doberlinu pri Banja Luki. SDS je dobila 382 glasov in 16 odbornikov, zemljoradniki pa 368 glasov in 5 odbornikov, neodvisna lista pa 148 glasov in 3 odbornike. JRZ in HSS nista sploh postavili kandidatnih list.

× **Letošnji proračun banovine Hrvatske** znaša 1.827.372.000 din in je za 380 milijonov večji od janskega.

× **Požar** je nastal v tovarni papirja »Bratje Fističnik« na Njivicah pri Radečah. Gasilci so ogenj omejili. Škoda je sicer velika, vendar tovarna ni prenehala obratovati.

× **V Mariboru** je umrla soproga odvetnika in bivšega ministra dr. Vek. Kukovca gospa Ana.

× **V Rumi** je policija odkrila tajno tiskarno Ljotičevega Zbora, v kateri so tiskali znane okrožnice, čeprav je bila Ljotičeva stranka razpuščena. Sam voditelj zbora se nekje skriva.

× **Hrvatska banovina** je napravila načrt za razna javna dela, za katera bo potrošeno okrog pol milijarde dinarjev. Iz banovinskega proračuna bo na razpolago 215 milijonov država bo dala 35 milijonov, ostalo pa bo dobila banovina iz velikega posojila, ki ga namerava najeti za siromašne šolske otroke bodo v proračunu določili tri milijone dinarjev.

× **Nesreča na železnici.** Na progi Djevdjelija—Veles se je vsled snežnih plazov odtrgala velika skala in zdrvela na železniško progo prav v trenutku, ko je privozil nabito poln potniški vlak. Lokomotiva je zadela v skalo in se razbila vagoni pa so iztirili. Človeške žrtve ni bilo nobene.

× **V Sicilijanskem prelivu** je bila potopljena angleška križarka »Southampton«. Zadela jo je bomba nemškega bombardierja.

„EKONOM“

družba z o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rudninskega superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnena dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

× **Hercegovina** je lansko leto pridelala 400 vagonov tobaka. Posajenih so imeli 160 milijonov sadik.

× **Močno pomanjkanje živil** občutijo tudi v Dubrovniku, ki ga veže samo ena ozkotirna proga z zaledjem.

× **V Šibeniku** je bilo te dni obsojenih 17 pekov, ker so prodajali svež kruh. Svež kruh je namreč prepovedano prodajati.

× **V Subotici** je policija aretirala večjo skupino tatov, med katerimi je najmlajši star šele 12 let.

× **Jože Zdravec** iz Turnišča pri Murski Soboti je sekal drva v gozdu. Med delom je hotel pokazati kako je močan. Naložil si je na rame težko bruno in ga nesel nekaj korakov. Pri tem mu je na poledeneli zemlji spodrsnilo. Bruno mu je padlo na glavo in mu jo zmečkalo. V bolnici je umrl.

× **Mrtvega** so našli na poti z Vranskega proti Šmartnem ob Dreti posestnika in kovača Rosensteina Telesforja iz Šmartnega ob Dreti. Ko se je mož vračal ponoči domov je zabredel v visok sneg, kjer mu je verjetno postalo slabo in je vsled hudega mraza zmrznil. Nesrečni mož zapuščal ženo in sedem nepreskrbljenih otrok.

**ČITAJTE IN NAROČAJTE
»KMETSKI LIST«!****Dunajski velesejem****Sodelovanje celokupne nemške avtomobilne industrije kakor tudi industrije naknadnih delov in pribora za motorna vozila.**

Dunajski Pomladanski Velesejem 1941, ki se vrši od 9. do 16. marca, je v skladu z obćim razvojem nemške zunanje trgovinske politike ter je predvsem prilagojen investicijskim potrebam jugovzhodno-evropskega poljedelstva, gozdarstva in mlekarstva.

Po zaključku agrarne pogodbe z Madžarsko, trgovske pogodbe z Bolgarijo, pogodbe za pomoč pri povzdigi gospodarstva zaradi izvedbe desetletnega načrta z Romunijo in po zaključku trgovinskih pogodb z Jugoslavijo in Turško, imajo Jugovzhodne države možnost večjih nakupov nemških proizvodnih sredstev. Najboljši pregled cele ponudbe nemške industrije proža v tem letu Dunajski Pomladanski Velesejem 1941, ki ga bodo obiskovalci z Jugovzhoda vse-kakor v velikem obsegu porabili za nakup. Razen industrij, ki delajo direktno za poljedelstvo in razen nemške industrije poljedelskih strojev, ki je zavzela na Dunajskem Tehničnem Velesejmu velik prostor, bodo zastopane tudi vse pomožne in postranske poljedelske industrije z bogato izbero svojih izdelkov. Tako bodo znamenite nemške kemične tovarne pod naslovom »Kemija v poljedelstvu« razstavile tiste izdelke, ki dvigajo poljedelsko produkcijo. Sem spada razen novih gnojiv tudi področje zaščite rastlinstva, sredstva za konzerviranje in farmacevtski izdelki. Organizacija nemškega poljedelstva, Državna stanica za prehrano (Reichs-

nährstand), ki službeno sodeluje na pripravah in izvedbi tega Velesejma, bo pokazala najnovejše rezultate na področju poljedelstva na posebnih poučnih razstavah.

Pomen tega velikega nemškega velesejma za inozemstvo se poveča s tem, da bo na njem sodelovala celokupna avtomobilna industrija Reicha in Protektorata kakor tudi posebno važna nemška industrija naknadnih delov in pribora za motorna vozila. Dunajski Pomladanski Velesejem 1941 proža inozemstvu edino priliko, da dobi pregled o sedanjem stanju te važne produkcijske panoge v Nemčiji. Razen tega bo zastopana tudi nemška industrija lahkih kovin kot važna predindustrija za avtomobilsko industrijo.

Razstava vzorcev kot ponudba industrije konzumnih izdelkov bo imela spet dunajsko noto, izven in iznad tega bo dala pa tudi pregled nemškega ustvarjanja na področju mode, umetnega obrta in industrije okusa. Tekstilna grupa, ki je posebno važna tudi za Jugovzhod, je zelo proširjena.

V zvezi z rastočim pomenom Dunajskega Velesejma dozidano je zopet nekaj novih stavb in proširjen je nepokriti prostor, tako da skupna netto razstavna površina Dunajskega Velesejma znaša zdaj 56.000 kv. m proti 43.000 kv. m na Jesenskem Velesejmu.

× **Tudi Združene države** so uvedle v svojo vojsko padalce. Zaenkrat jih je samo za en oddelek, ki pa kljub vsemu šteje čez 4000 izvežanih mož.

Iz tujine

■ Po vsej Madžarski z velikim uspehom predvajajo znameniti ruski film o carju Petru I. Velikem, ki so ga in ga še vrtijo tudi po Sloveniji in vsej Jugoslaviji. Otvoritveni predstavi v Budimpešti so prisostvovali mnogi madžarski odličniki in večina v Budimpešti akreditirane ga diplomatskega zbora.

■ V Nemčiji je letos zaposlenih preko milijon delavcev vseh mogočih narodnosti.

■ Japonsko gospodarsko ministrstvo namerava potojiti proizvodnjo bombaža.

■ Danska poluradna poročila pravijo, da je v Danski dovolj živeža do nove žetve.

■ Iz Washingtona poročajo, da bo ameriška vojska do meseca junija razpolagala s 180 tisoč motornimi vozili.

■ V Turčiji so se pojavile ošpice. Razpasla se je pravcata epidemija. Vse šole so oblasti zaprle, ker so se istočasno pojavili primeri tifusa. Radi zaščitnih ozirov so odredili cepljenje 80.00 otrok proti tifusu.

■ Danski kralj je podpisal zakon, ki določa, da se zamenjajo dosedanji danski novci iz bakra v novce iz aluminija.

■ V Romuniji je bila telefonska mreža ponajveč v ameriških rokah. Nedavno je general Antonescu izdal uzakonjeno odredbo, ki določa, da preide vse telefonsko omrežje v Romuniji, ki je v rokah tujih držav pod oblast romunske vlade.

■ Operno zgradbo, ki je bila v Bukarešti, glavnem mestu Romunije, ob priliki zadnjih velikih potresov močno poškodovana in razmujana, bodgo podrla in na istem mestu zgradili novo in lepše operno poslopje.

■ Tudi Švicarji se zelo zanimajo za Sovjetsko Rusijo. Iz Basla bo v kratkem odpotovala v Moskvo posebna gospodarska delegacija, ki naj se prepriča, kaj je v ruskem gospodarskem sistemu dobro in kaj slabo.

■ Na Daljnem vzhodu so izbruhnili v Čuanšan med četami znanega kitajskega odpadnika Vančingveja večji neredi. Vojaki iz teh čet so napadli in pobili večje število japonskih vojakov. Radi povedanega so bile v Čuanšan odposlane nove japonske čete. Oblasti so

več kitajcev aretirale, dočim je poveljnik upornih čet polkovnik Šuanfa izginil ko kafa... Kakor vse kaže, zna Japonska v boju s kitajci prej ali slej izkrcaveti.

■ Nemški in italijanski letalci so izvršili pretekli teden srdit napad na Malto. Zadeti in težko sta bili pri tem napadu poškodovani dve največji angleški vojni ladji.

Sejmi

- 27. januarja: Vinica, Litija, Središče;
- 28. januarja: Kamnik, Ormož, Maribor, Dol. Lendava;
- 29. januarja: Celje, Ptuj, Trbovlje, Rajhenburg;
- 30. januarja: Rakek, Turnišče;
- 31. januarja: Maribor, Dobova;
- 1. februarja: Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci okr. M. Sobota.

„Kmetški list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi najugodnejše kupite pri domačem podjetju

„MEDIC - ZANKL“

tovarne olja, lakov in barv — družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić — Centrala v Ljubljani, podružnica v Mariboru — Ekspoziture v Beogradu in Novem Sadu — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Zahtevajte pri Vašem trgovcu Naš čaj!

Mešanica domačih čajnih rastlin!

Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 11. maja 1935 l. S. br. 14.004

Na prodaj pri:
Kmetijski družbi
r. z. z. o. z.
v Ljubljani

Pomladanski

Dunajski velesejm

Wiener Messe

9. do 16. marca 1941.

Poljedelstvo (vsi poljedelski stroji) — vrtnarstvo — sadjarstvo — vinogradarstvo — ribolov in ribogojstvo — čebelarstvo — kemična industrija — mlekarstvo — kletarstvo

Na področju Tehničnega velesejma
avtomobilska in motociklistična razstava.

Prijave najpozneje do 10. februarja.

Vsa obvestila in navodila dajejo:

J. KULHANEK, počastni zastopnik za Dravsko banovino in banovino Hrvatsko, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 24, tel. 51 - 75.

H. PFANNENSTILL, gen. zastopnik za celo Jugoslavijo, Beograd, Bosanska 29, tel. 30 - 881.

Popusti na vseh železnicah.

Naročite si naš list

Kmetški hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani - Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun poštna hranilnice 14.257
Brzovaj: „Kmetškidom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice. Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive **4 do 5%** obrestuje po

Za vse vloge nudi popolno varnost!

Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!